

CRUCIADA

ROMÂNII ÎN SIMULULUI

SAPTAMÂNAL DE LUPTA POLITICĂ ȘI SPIRITUALĂ

ANUL III, Nr. 95 22 Noembrie 1936

Director: † MIHAIL STELESCU
(22 Noembrie 1934 - 16 Iulie 1936)Redacția și administrația: Calea Victoriei 142
București VAbonamentul anual 100 lei
Instituții și Autorități 1000 lei
In străinătate 500 leiManuscrisele nepublicate
nu se înapoiază, se ard
Te'efon: 4.28.86Redactor șef: ION AUREL MANOLESCU
APARE JOIA

4 PAGINI 2 LEI

DOI ANI DE CRUCIADA ȘI ROMANISM

Doi ani de luptă

Se implinise cu acest număr, doi ani de luptă, doi ani de frământări și de sbucium, plini de umiliri și de aparente înfrângeri, dar bogăți în victorii.

Sunt doi ani de când apăruiți în viața publică a acestui neam, am pășit pe un drum drept și intransigent putând a ne mândri azi că nu ni se poate reproșa nimic, că nu am căleat nici unul din angajamentele ce ni le-am luat, că nu am înșelat bună credința celor ce ne-au acordat încrederea lor, vorbesc de acei umili oameni, rupți de foame, dornici de puțină lumină și hrană sufletească.

Nimeni nu se poate mândri că ne-a cumpărat conștiința, după cum n'am servit nimănui de paravan.

Și cele de mai sus nu sunt simple vorbe, înșirate în câteva fraze pompoase.

Nu vom face în aceste coloane o jertfă pe altarul sfintei și mult apreciatei demagogii. Nu! Suntem mândri cu lupta noastră tânăra, de sufletul nostru incendiat de Adevăr, de conștiința noastră nepătată.

Am întâmpinat în calea noastră categorii de oameni felurite.

Dela puținii cari ne-au înțeles și ni s'au alăturat, și până la cei cărora lupta noastră plină de lumină le înecura mentalități și planuri haotice și întunecoase, am trecut pe lângă oameni indiferenți, sau prea egoiști pentru a-și strica tabieturile și pe lângă cea mai rea categorie, aceea a bărfitorilor. Sunt cei mai demni de dispreț.

Am eules în acești fragezi ani, învățătura și pricepere pentru viitor, ne-a dăruit multă bucurie, dar ne-au costat prea scump.

Am lăsat agățate fășii din sufletul nostru, din carnea noastră, sfârșite de stâncile colțuroase ale Golgotei noastre.

Trei morminte lăsate în urma noastră, sunt trei stâlpi în trecent, trei munți de granit sprijin pentru suferințele ce ne așteaptă.

Când Mihail Stelescu a pornit această Cruciadă, i-a scris pe flamura: „Muncă, Cinste, Adevăr”.

Pentru Muncă, colonelul Ni

culce a căzut într-o noapte la Iași.

Pentru Cinste, Panait Istrati a murit într-o dimineață primăvara, sărac, în mizerie.

Pentru că a știut Adevărul și a vrut să-l spună în gura mare, să-l facă cunoscut unui neam condus din umbră, umbra l-a răpus pe un pat de spital pe când citea „Românismul” al cărui editor a fost.

Urmăriți, loviți, omorâți, am rămas totuși dărji pe baricade.

Dece oare se abat asupra noastră atâtea urgii? Dece atâtea patimi pentru a ne dîntruge?

Să fie oare aceasta o dovadă că stăm în calea cuiva?

Da! În pomul bun toți dau cu pietre. Și apoi nici când umbra nu s'a împăcat cu lumina, noaptea cu ziua și Crucia da unor vremi ce răsar, cu jonicile și măruntele meschinării ale politicianismului românesc contemporan.

Am verificat zi la zi acești doi ani, justetea drumului pe care am apucat.

N'am recurs însă nici când la compromis. Nu ne interesează o victorie ieftină, nu ne temem de lovituri.

Pentru atingerea idealului cruciat, pentru a putea crea României de mâine o morală nouă, trebuie să rămănem intransigenți.

Nu numărul redus azi, al celor ce ne urmează și nici jertfele pe care le lăsam și le vom mai lăsa în urma noastră ne vor opri.

Avem o credință, că lupta cinstită și dărză ne va fi într-o zi răsplătită nu nouă cari poate nu o vom mai vedea, ci a acestei Crucide de tineri hotărâți și curafi.

Azi împlinind doi ani de existență strigăm de pe tribuna aceasta pe care o știm curată:

Nu dăm înapoi! Niciodată!

Iar tuturor celor gol, tuturor flămânzilor și tuturor celor însetați le strigăm:

Și noi ne spetim muncind și suntem gol, și noi suntem flămânzi de dreptate și nouă ne e sete de lumină.

Haideteți să punem cu toții umărul să ducem împreună Crucia. Crucia acestei Crucide care este a noastră, a voastră a Neamului întreg.

Vasile C. Dumitrescu

Sînt convins că dacă voi cădea va învinge spiritualicește o întreagă generație care va merge pe drumul trasat de Cruciadă

MIHAIL STELESCU

DUCELE NE DUCE...

Europa lui 1936 a rămas și rămâne încă, o stranie convalescentă. Europa lui 1936, este o marșă civilă și latentă căreia bănuiesc că i se slujește astăzi, — cu cinism și premeditare, — cu mincătura... Europa lui 1936, a rămas un simplu cuvânt pe care dicționarul istoriei îl înregistrează amar și anonim.

Nu mai cred în Europa ceasu lui de acum. Nu mai pot crede într-o Europă care mâine sau poimâine va trage obloanele cerând concordat preventiv. Sunt realități pe care ascunzându-le te faci vinovat de înaltă trădare față de propria ta conștiință. Realitatea Europei de astăzi este una dintre acestea.

Peste focul ce mocnește încă, ducele Italiei a asvârlit acum două săptămâni poale dreptății pentru Ungaria. Pentru douăzeci și patru de ore lumea întreagă a fost un mare semn de întrebare. Pe urmă și aparent, apele s'au limpezit iar România a fluturat a pagubă în cel mai nobil chip posibil...

Căci, dacă fiecare car de suflet românesc s'a oșelit în fața amenințării italiene, dacă inimile gloatei au fost două-trăi zile un singur sbor și o singură svăcnire, dacă conștiința românească a rămas înfrântă și dărză în fața opreții dela Milano, OFICIAL ROMANIA NU A RĂSPUNS D-LUI MUSSOLINI.

Unde a fost oare cuvântul prim ministrului român? Cine l-a auzit? Și când? Domnul Guță și-o pus tracul și-a deschis parlamentul... Domnul Guță a zămbit. Și atât. La radio a amețit — desigur, — domnul Neculai Iorga. A vorbit apărând România și acuzând Ungaria. Atât. Nici un cuvânt, nici unul singur măcar, împotriva domnului Mussolini. Și doar, aceasta ar fi fost singurul gest sănătos, singurul gest de sărbătoare și jală cu care se putea răspunde răcnetului dictatorial de la Milano.

Am rămas, cu o pată mai mult în obrazul conștiinței noastre de nație legată la ochi. Cu o pată pe care, sunt sigur, Istoria o va considera verdict, interoretând-o ca atare.

Latina gîntă și-a dat, în orice caz, în petec... Nu numai că nu mai e regină, — cum frumos și palid o visa camaradul nostru de poezie Alecsandri Vasile, — dar în urma afrontului cu care, ca

să zicem așa, a catadicsit să ne onoreze, ea a devenit o simplă găinărie literară, bună numai pentru iluzii și amăgiri... Domnului Mussolini trebuia să i se pună piciorul în prag. Cambraț, dărz, energic, plin de voință și viață, așa trebuia să fie răspunsul nostru. Nu apă de colonie diplomatică, ci susur de isvor românesc, nu glas îndulcit cu mizeria tuturor complexențelor ci chiar de tulnic ardelean, nu mănăși de circumstanță ci pumn românesc, hotărît, înclăștat și aspru, — așa cum se cuvenea, așa cum cinstii trebuia să se întâmple.

Nu suntem slugile nimănui, cu atât mai puțin ale Italiei. Nu suntem datori nimic d-lui Benito Mussolini! România asta mare și întregită, a făcut-o pădurea aceea de opt sute de mii de stejari secerați de viorul lui 1916...

România Mare au făcut-o părinții și frații noștri, baionetele vitejești românești, armata celor opt sute de mii de umbre sfinte care au doborât la pământ Carpații, strivind truția călcăiului maghiar, zidind o țară nouă cu sânge și jertfa lor de legendă și basm...

România Mare a făcut-o Dumnezeu și Istoria de cer și țală a unui neam pe care îl făceau toate frînghiile adevărului și dreptății de glia din care răsărise el, frumos și drept, cândva, în pragul eternității și-al celui dintâi ciob de lumină...

Vedeți, de aceia tăcerea oficială românească în fața amenințării ducele Italiei, mi se pare bolnavă, stranie și — mai ales, — cumpărată... Tăcerea asta învață și răstăfă o întâmplare pe care știu că ar fi zadarnic s'o mărțurisesc aici, atîta vreme cât mărurile mele sunt doar niște biete plete de adevăr și cerneală sub foarfecele doamnei cenzurii...

Ceiace trebuie să spun însă răspicat acum, este faptul că invitației la cimitir a domnului Mussolini, tineretului conștient al României Mari îi opune o frunte logodită cu slava și o armată de suflete tari în care doinesc toate pădurile de aramă ale sfârșitului ăsta superb de toamnă românească...

Dacă domnul Mussolini dorște să cunoască Mărășeștii hotărâții noastre atitudinii, îl invităm să ne viziteze... Li vom oferi o înțelegere careia îi va cunoaște înfrățit și fără îndoială, destinul și sfînta ei nebulie...

Ion Aurel Manolescu

CRONICA DRAMATICA

de ION LUCA GULIOTTI

IN AMURG LA TEATRUL REGINA MARIA

Am fost în una din serile trecute la Teatrul Regina Maria pentru a vedea piesa „In Amurg”, și nu mică mi-a fost surpriza când am văzut sala aproape goală.

Zadarnice sunt sacrificiile pe care le face direcția teatrului montând piese de înaltă finută literară și artistică, zadarnică deci, toată munca depusă de actorii care se omoară săptămâni de zile cu repetițiile, zadarnică toți banii risipiți în decoruri, căci și de astădată ca întotdeauna publicul nostru ostil teatrului bun, a rămas vorba poetului: „nemuritor și rece”.

Scriu aceste câteva rânduri pentru că toți aceia care mă vor ceti să meargă să vadă cea mai bună piesă dela începutul acestei stagiuni.

Este vorba de piesa: „In A

amurg” (Vor Sonnenuntergang) scrisă de Gerhardt Hauptmann, cel mai reprezentativ dramaturg al teatrului naturalist german care la vârsta de 70 ani a scris această frumoasă și sobră operă dramatică, reușind astfel să se plaseze printre clasicii germani.

Asistăm la sărbătorirea lui Mathias Clausen, eroul principal al piesei, care la vârsta de 70 ani se află în culmea succesului său după o viață de muncă și biruință, fiind acum ales cetățean de onoare al orașului său.

Singura durere din viața sa este moartea soției, durere alinată în parte de atenția, îngrijirea și dragostea prietenilor și copiilor săi, în special a fetei sale mai mari Bettina. Viața aceasta de perpetuă sbuciumare, de neli

schimbare, atunci când Clausen cunoaște la Braich, în casa grădinarului Ebisch pe nepoata acestuia, o tânără și frumoasă fată de 18 ani Inken Peters, fiica unui fost condamnat, sinucis în închisoare, de care se îndrăgostește dragostea ce îl reinviază fizicește și moralicește, ce îi împropăștează sufletul, întinerindu-l, dându-i puteri nouă de a trăi. Dragostea merge până acolo încât președintele Clausen o ia pe Inken în căsătorie, retrăgându-se ca într-o villă în Elveția departe de zgômotul orașului, pentru a trăi amândoi fericiți.

De aci începe izbucnirea conflictului dramei. Copii și ginerii săi nu pot accepta această legătură a tatălui lor cu tânăra fată, săracă, a cărei tată fusese un ocnaș, legătură care le periclită moștenirea așteptată de toți. Neputându-l convinge să renunțe la Inken, copii se hotărăsc să pue pe tatăl lor sub interdicție. Dar în momentul când i se anunța tap-

ta monstruoasă a copiilor, Clausen nu rezistă, se prăbușește, are un șoc nervos și inebunește. În puținele clipe de conștiință ce le mai are înțelege crudul adevăr și cu ultimile resurse de energie se otrăvește.

Clausen simbolizează tragedia omului care se simte liber, stăpân pe viața și actele sale, înțelegând să-și facă foricirea așa cum crede, pe când în realitate este supus tuturor judecățiilor și intereselor copiilor, familiei societății.

Rolul lui Mathias Clausen, jucat la Viena de către marii tragediieni Janings și Werner Kraus, este interpretat la noi de d. G. Störin.

Am să încerc să schițez în câteva cuvinte jocul d-lui Störin cu mai mare creație a d-lui Störin, din lunga și bogata d-sale carieră. Suntem fericiți că marele nostru traș C. Nottara ne-a lăsat un urmaș în persoana d-lui G. Störin. Iată cu succes celei mai dificile are un actor care ar putea face și mândria că Teatrul Românesc scene din Apus.

D-na Marietta Anca dela Teatrul Național nu s'a lăsat estompată de d. Störin și printr-o perfectă analiză a rolului, prin naturalitatea și sinceritatea jocului, precum și printr-o nuanțată și rafinată artă, a creat rolul tinereții Inken Peters, făcând una din

cele mai frumoase creații ale d-sale.

A fost o grea probă de încercare pe care d-na Marietta Anca a trecut-o cu deplin și binemeritat succes.

D. Tony Bulandra a interpretat pe un bun prieten al bătrânului Clausen. Este un rol mic, dar care grație talentului și priceperii excelentului actor, a fost bine pus în evidență.

D-na Mania Antonova a jucat cu multă sensibilitate și convingere. Este un talent care se evidențiază pe zi ce trece, fiind într'un continuu progres.

D. Cristian Etterle, un desăvârșit și creator de tipuri, căruia însă din păcate i se încredințează, nu știu de ce, roluri mici, a fost ca întotdeauna la înălțime.

Interesantă d-na Nelly Carnabel.

cu mare satisfacție l-am identificat pe perfectul lacheu din anii trecuți d. V. Romano, în rolul unui reușit grădinar. O așteptabilă apariție a avut într'un

rol de taciturnă, d-na Dina Cocea.

O bună achiziție a făcut Teatrul Regina Maria cu angajarea d-nei Miti Ignătescu, care a jucat frumos pe nenorocita mamă a lui Inge.

Trebuie să relevăm pe tânărul Al. Stoianovici care, cu multă dexteritate și degajare a creat pe unul din fii lui Mathias Clausen.

D. I. Tăltanu în rolul unui hărășit, necinstit, interesat și egoist giner, a prezentat și a caracterizat bine personajul său.

Regret că nu rețin aci numele aceluia care a jucat înfrigorător de prost, rolul pastorului. Restul distribuției a format un ansamblu omogen și bine pus la punct.

Punând piesa în scenă cu multă pricepere și artă, creind minunate decoruri adecvate atmosferei piesei, mult, foarte mult, din marcele succes obținut de piesă se datorește acestui poli artist care este d. Victor Ion Popa.

O seară impresionantă, un spectacol desăvârșit care merită și trebuie să fie văzut.

MUNCA - CINSTE - ADEVAR

CRUCIAȚI, Dr. Amos Frâncu, tribunul Moșilor Săptămâna muncitorească

Mihail Stelescu, intemeietorul și comandantul nostru a poruncit acum doi ani „Cruciada Românilor”.

Azi când serbăm acești doi ani de existență să ne îndreptăm gândurile și inimile către el și să-l rugăm ca de acolo de sus să ne fie și mai departe îndrumător pe căile nestiute și pline de primejdii ale viitorului.

Să ne fie pildă jerfa lui ca și a lui Panait Istrati ars în flacăra propriului său geniu, ca și a colonelului Neculcea hoțărât și tăcut.

Nu uităm morții Cruciații! Ei se află permanent printre noi, și vesală vii în imle noastre.

Se cuvine să facem un bilanț al acestei activități de doi ani

fec din pușinul lor ceva pentru a putea crea un fond mai solid destinat organizării.

Banii se găseau greu. Cu atât mai greu, cu cât nu ne vindem în viitor vom proceda la înțărirea cadrelor atât în București cât și în provincie.

Pentru aceasta organizațiile provinciale vor fi vizitate rând pe rând de cineva dela centru. Se vor ține întruniri și se vor da norme de organizare.

La vară se vor ține cursurile Academiei Cruciate, realizându-se astfel proiectul comandantului și implinindu-se un mare gol. Această Academie urmând a fi o școală pentru cei ce măne vor conduce și vor organiza lupta pe teren.

Deasemenea vom începe o campanie de foarte viguroasă pen-

La 3 Noembrie s'au implinit 3 ani de când a închis ochii acela care a fost Amos Frâncu, tribunul Moșilor. Înainte cu 3 zile de moarte, l-am văzut pe tigrul munților noștri, însoțit fiind de către d-l Emil Șiancu, Frâncu nu s'a gândit la moarte, el spera că mai întâi va fi rezolvată problema Moșilor și numai pe urmă ne va părăsi. Dar s'a înșelat amar... Trecură printr'o viață spinoasă, baciul Frâncu a închis ochii având pe buze cuvintele de todeauna: Moșii mei!

Da, eroul Munților Apuseni în toată viața lui a fost un luptător desinteresat al cauzelor moșilor. Candela românismului în Ardeal a fost susținută de Moșii, Moșii reprezentați prin baciul Amos.

Banca Economul din Cluj; al cărui conducător a fost Amos Frâncu, era culbul tuturor celor care simțeau românesc. Revoluția din 1918, garda națională română își avea sediul în localul numitei băneli. La Banca Economul din Cluj s'au întrunit românii, acolo au pregătit revoluția și primirea armatei din vechiul regat.

Amos Frâncu a fost stejarul care da ordine frățești, el era acela care îndruma și coordona toate mișcările care duceau la realizarea idealului național. Sub ochii lui Frâncu a căzut jerfa la sediul băneli Economul, studentul Petrovici, primul erou lovit de gloanțele bandelor secuiești. Dar tigrul munților noștri n'a desparat. A plâns după un frate la dus la locul de veci pentru ca pe urmă să-și rela activitatea și cu mai mare curaj. Venalii dornice de situații au avut nerăbdarea să lovească în baciul Amos, și după ce au văzut situația favorabilă, l-au detronat pe Frâncu din scaunul de președinte al senatului ardelean, constituit la Cluj. Un singur prieten sincer al baciului Frâncu, d-l dr. Ion Giurgiu, distins avocat din Cluj a încercat să refacă gafa venalilor, dar sârmanul Giurgiu a avut și el de primit lovitură cea mare pe care o simte și azi: descalificarea!

Pușin! știu acest lucru. Da, foarte pușin.

Un alt colaborator al marelui luptător ardelean, d-l dr. Petre Păteanu, a avut aceeași soartă. Azi, Petre Păteanu este un a nomenclatură, un avocat care trăiește cum poate din zestrea soției sale. El, Petre Păteanu, seful serviciului militar de siguranță al gărzilor naționale din timpul revoluției din 1917, 1918 și 1919 care și-a expus viața la orice pas, luptând ca un erou, azi este pus pe linie moartă. Așa cred unii și vor să facă să se creeze, alții... însă prin cei cari am trăit și trecut prin acele momente grele, știm și nu vom uita niciodată că Petre Păteanu și dr. Ion Giurgiu au fost adjutanții lui Amos Frâncu în timpurile grele și fiindă azi fost sinceri au aceeași

soartă ca și eroul cărui după moarte i se aduc osanale deși acestea le merita în viață.

Bătrânul Frâncu după ce a fost aruncat din corabia constituită de el, a continuat să apere cauzele Moșilor. După U. nire, tigrul Munților avea să se lupte cu nume românești și vânduți străinilor. La un moment dat bătrânul luptător Moș, a fost declarat nebun de către aceia cari și-au uitat că pentru Ardeal s'a vărsat mult sânge românesc. Și Frâncu n'a descurajat, deși era inconștient de lichele dornice de situații. Frâncu, s'a luptat ca și un erou până la ultima oră a vieții sale.

Știu că rândurile de mai sus nu o să fie pe placul unor cari azi au palate luxose, dar în fața mormântului înțelept al celui care a fost Amos Frâncu, mă simt obligat să pun pe hârtie adevărul... Adevărul propagat atâția ani de Frâncu, adevărul înțeles de foarte pu-

șin din foștii săi colaboratori, dar simțit de cel tineri, pentru cari Frâncu încă n'a murit. Frâncu trăiește și sufletul lui plutește de-așupra noastră, ne urmărește pas cu pas, că ce facem și dacă executăm testamentul lăsat!

Frăția de cruce din Tara Moșilor, condusă de către distinsii luptători ai problemei Moșilor d-nii dr. Gombosu și dr. Virgil Sorban — Moși și ei — au ridicat un monument acela care a fost Amos Frâncu.

Viața și faptele lui Frâncu să ne servească de exemplu pentru noi cei cari cerem la fiecare pas, cinste și omenie. Și acum, după trei ani de când sufletul său nobil plutește de-așupra noastră, să ne achităm de o sfântă datorie, cerând guvernului și celor în dreptă dorința celui care a fost Amos Frâncu să fie respectată! Problema Moșilor să fie odată rezolvată.

Grigore C. Gonza

Înainte de a scri Dărerile și a lăsa să se bucure tot ce e vie convingerile mele, bazate pe un temel real și obiectiv, în să lă muresc pe cetitori asupra celor scrise: Cronică muncitorească din coloaneta acestui ziar, nu angajează nicio grupare, asociație, societate sau alte instituții de care ne vom ocupa Intrucât drumul nostru este călăuzit de postulatele: Muncă, Cinste, Adevăr, înțelegem să ridicăm pe cei ce le respectă și să arim prin mijloace omeneste pe cei ce alunecă pe panta răului. Nu primim cu ură intelectualul — ci ventm să-l rugăm să nu mai fie egoist și disprețuitor: să dea și muncitorului din hrana sufletescă de care are nevoie. Chiar dacă haina sau mâinile lui sunt imprevizibile și el este în dreptă primite cu murdărie aceasta întrucât în cazul nu va murdări intelectualului unii șlefuit. Caracterul, căldura interioară contează. Să dispare ura de clasă — toți trebuie să fim colaboratori și muncitori și intelectual pentru a asigura șle lășișite înaintașilor noștri contemporani, nouă multumire sufletescă, iar generațiile viitoare un imens câmp de realități deli care să la exemplia pentru a nu mai cade în ghimbele unor utopii interesate. Toți ar trebui să lucrăm împreună întru strânsă frăție pentru păstrarea graiului românesc pentru bogățiile acestei țări reînțregită cu atâtea sacrificii. Natura

ASOCIAȚIA MAESTRILOR CISMARI „S.F. SPIRIDON”

Nu de mult timp a luat ființă în București o asociație de maestri cismari. Scopul acestei asociații îl cunoșc în urma unor sedințe la care am putut lua și eu parte.

ESTE pe cât se poate de necesar și profitabil prin elementele ce formează această asociație.

Pentru ridicarea la un nivel de cultură poate că drumul va fi mai anevoios, dar cred în tăria tărâului Grigore Vlăduț pe care-l cunoșc încă de mult.

Este de admirat fapta d-lui Rusu prin înființarea unei școli de croit în mod gratuit pentru toți acei ce vor să facă un pas înainte în această meserie.

Numărul mare dela sedințe, felul obiectiv expus de către membri și cercetat pentru pus în aplicare nu a putut de cât să multumească.

Este de admirat punctul pentru o ridicare a meseriașului pe tărâmul cultural și le doresc strălucite realizări.

P. S. Nu m'am hrănit cu utopii și nici nu vreau primi staturile dela acei ce nu dovedesc cu fapte.

IORU MANU

MIHAIL STELESCU

af să ne verificăm drumul pentru a vedea care ne este dator pentru viitor.

Am rămas pe linia inițială a Cruciații izbutind să creem pentru o parte din tineret o mentalitate cu totul nouă desprind rostul și datorile lor. Am izbutit să grupăm un număr de elemente muncitorești și azi ne putem mândri cu aproape 50 de organizații în mare majoritate bine încheiate. Citez ca exemplu organizația de Arșez, de sub conducerea cruciatului Constantin Pană, are numără 4000 de membri, precum și organizațiile din jud. Fălciu și jud. Alha.

În Capitală am deschis un nou sediu în sectorul de Albatru și în curând vom deschide sedii și în celelalte sectoare ale orașului.

Pondurile Cruciații sunt însă extrem de sărace pentru a face față tuturor cheltuielilor ce necesită.

Deaceia, invit pe toți cruciații și pe toți prietenii Cruciații Românilor să-și sacrifi-

ca să ne verificăm drumul pentru a vedea care ne este dator pentru viitor.

Am rămas pe linia inițială a Cruciații izbutind să creem pentru o parte din tineret o mentalitate cu totul nouă desprind rostul și datorile lor. Am izbutit să grupăm un număr de elemente muncitorești și azi ne putem mândri cu aproape 50 de organizații în mare majoritate bine încheiate. Citez ca exemplu organizația de Arșez, de sub conducerea cruciatului Constantin Pană, are numără 4000 de membri, precum și organizațiile din jud. Fălciu și jud. Alha.

În Capitală am deschis un nou sediu în sectorul de Albatru și în curând vom deschide sedii și în celelalte sectoare ale orașului.

Pondurile Cruciații sunt însă extrem de sărace pentru a face față tuturor cheltuielilor ce necesită.

Deaceia, invit pe toți cruciații și pe toți prietenii Cruciații Românilor să-și sacrifi-

ca să ne verificăm drumul pentru a vedea care ne este dator pentru viitor.

Am rămas pe linia inițială a Cruciații izbutind să creem pentru o parte din tineret o mentalitate cu totul nouă desprind rostul și datorile lor. Am izbutit să grupăm un număr de elemente muncitorești și azi ne putem mândri cu aproape 50 de organizații în mare majoritate bine încheiate. Citez ca exemplu organizația de Arșez, de sub conducerea cruciatului Constantin Pană, are numără 4000 de membri, precum și organizațiile din jud. Fălciu și jud. Alha.

În Capitală am deschis un nou sediu în sectorul de Albatru și în curând vom deschide sedii și în celelalte sectoare ale orașului.

Pondurile Cruciații sunt însă extrem de sărace pentru a face față tuturor cheltuielilor ce necesită.

Deaceia, invit pe toți cruciații și pe toți prietenii Cruciații Românilor să-și sacrifi-

ca să ne verificăm drumul pentru a vedea care ne este dator pentru viitor.

Am rămas pe linia inițială a Cruciații izbutind să creem pentru o parte din tineret o mentalitate cu totul nouă desprind rostul și datorile lor. Am izbutit să grupăm un număr de elemente muncitorești și azi ne putem mândri cu aproape 50 de organizații în mare majoritate bine încheiate. Citez ca exemplu organizația de Arșez, de sub conducerea cruciatului Constantin Pană, are numără 4000 de membri, precum și organizațiile din jud. Fălciu și jud. Alha.

În Capitală am deschis un nou sediu în sectorul de Albatru și în curând vom deschide sedii și în celelalte sectoare ale orașului.

Pondurile Cruciații sunt însă extrem de sărace pentru a face față tuturor cheltuielilor ce necesită.

Deaceia, invit pe toți cruciații și pe toți prietenii Cruciații Românilor să-și sacrifi-

ca să ne verificăm drumul pentru a vedea care ne este dator pentru viitor.

Am rămas pe linia inițială a Cruciații izbutind să creem pentru o parte din tineret o mentalitate cu totul nouă desprind rostul și datorile lor. Am izbutit să grupăm un număr de elemente muncitorești și azi ne putem mândri cu aproape 50 de organizații în mare majoritate bine încheiate. Citez ca exemplu organizația de Arșez, de sub conducerea cruciatului Constantin Pană, are numără 4000 de membri, precum și organizațiile din jud. Fălciu și jud. Alha.

În Capitală am deschis un nou sediu în sectorul de Albatru și în curând vom deschide sedii și în celelalte sectoare ale orașului.

Pondurile Cruciații sunt însă extrem de sărace pentru a face față tuturor cheltuielilor ce necesită.

Deaceia, invit pe toți cruciații și pe toți prietenii Cruciații Românilor să-și sacrifi-

ca să ne verificăm drumul pentru a vedea care ne este dator pentru viitor.

Am rămas pe linia inițială a Cruciații izbutind să creem pentru o parte din tineret o mentalitate cu totul nouă desprind rostul și datorile lor. Am izbutit să grupăm un număr de elemente muncitorești și azi ne putem mândri cu aproape 50 de organizații în mare majoritate bine încheiate. Citez ca exemplu organizația de Arșez, de sub conducerea cruciatului Constantin Pană, are numără 4000 de membri, precum și organizațiile din jud. Fălciu și jud. Alha.

În Capitală am deschis un nou sediu în sectorul de Albatru și în curând vom deschide sedii și în celelalte sectoare ale orașului.

Pondurile Cruciații sunt însă extrem de sărace pentru a face față tuturor cheltuielilor ce necesită.

Deaceia, invit pe toți cruciații și pe toți prietenii Cruciații Românilor să-și sacrifi-

ca să ne verificăm drumul pentru a vedea care ne este dator pentru viitor.

Am rămas pe linia inițială a Cruciații izbutind să creem pentru o parte din tineret o mentalitate cu totul nouă desprind rostul și datorile lor. Am izbutit să grupăm un număr de elemente muncitorești și azi ne putem mândri cu aproape 50 de organizații în mare majoritate bine încheiate. Citez ca exemplu organizația de Arșez, de sub conducerea cruciatului Constantin Pană, are numără 4000 de membri, precum și organizațiile din jud. Fălciu și jud. Alha.

În Capitală am deschis un nou sediu în sectorul de Albatru și în curând vom deschide sedii și în celelalte sectoare ale orașului.

Pondurile Cruciații sunt însă extrem de sărace pentru a face față tuturor cheltuielilor ce necesită.

Deaceia, invit pe toți cruciații și pe toți prietenii Cruciații Românilor să-și sacrifi-

LUPTA NOASTRA

Doi ani se implinesc de când a luat ființă Cruciața, flămura de îmbărbătare pentru biruința Românilor, doi ani de frământări de minți tinerești pentru plămădirea unui crez cu rat românesc, doi ani de suferințe, doi ani cari ne-au răpit trei valori neînchipuite: Pe Panait Istrati, pe colonelul Niculcea și pe Mihail Stelescu, dându-ne în schimb o direcție precisă, trasată milimetric prin negura babiloniei politice.

Am îndurat suferințe în doi ani, dar „Sufărurile și deziluziile nu ne-au schingiuțit intru nimic sufletul, ci l-au călțit mai mult.” (Mih. Stelescu: Prefață nr. 1). Am pornit la drum în crezătorii în puterile noastre de eroare și fiecare am pus mână dela mână, unii mai mult alții mai puțin și ne-am avântat spre idealul visat, nete mându-ne de cei ce ne înconjurau cu gânduri mârșave și eriminale; i-am învins fiindcă nu ne-am dat învinsi când ne-am alungat ca pietre. Am produs ceva scriind, cetind și frământându-ne la umbra erouilor: am trezit dintr'un somn letargic pe cei mici și asupriți, le-am arătat drepturile și datorile lor, că nu față de Stat și de aproape, dându-le căi noi care să-și călăuzească la o viață nouă pe

care am dorit-o. Multora le-am luat apărarea pentru a-și putea păstra ceea ce era al lor; i s'a recunoscut fiecareia dreptul la viață, dar nu o viață plină de minciună, mucigai și tranșăvie!

Am luptat pentru a opri intrigile, surpările de oameni, comptabilitățile complicate de diurne și cumul, să înceteze goana cea mare după afaceri murdare, iar când le-au descoperit, am arătat lumii, spre a se vedea cine sânt acei cari profită în umbră de neștiințele celor mulți.

Am auzit tipătul multora după pâine și am cerut la cei în drept să li se dea ceea ce-i al lor.

Am voit un Românism constructiv și în scurtul timp de doi ani, se poate vedea în multe părți ale țării unde a patruns flacăra ideilor noastre.

Omul e ultima verigă a unui lan de transformări, iar la creație i s'a sădit în ființa sa o particică de Dumnezeu spre a-l face superior tuturor fapturilor pământeste, însă de seori mediul face sa primeze bestia în el și să-l frământă pentru a-l îndemna să apuce căi lătrăluice, părăsind pe

cele bune; prin înfrățirea în suferință sub umbra crucii închisă, se vor putea îndrepta chiar acum după doi ani.

Doi ani trecut și n'doi ani am pierdut trei păstori, trei comori de înțelepciune, le-am dat pământului din care au fost create, oprindu-ne ca pildă scurtele lor vieți puse în slujba românismului.

Zile grele și de sbucium au trecut peste noi, însemnând îc, color în treacă pe răbojul amintirii câte o jertfă, dar noi am pășit încrezători mai înainte, fără a ne descuraja un moment măcar; dușmanii ne priveau din urmă buimăciti, văzând puterea de rezistență a celor cari s'au împărțit la lumina Cruciații Românilor.

Se cuvine deci, frați Cruciați, ca după doi ani de luptă fără preget, să ne oprim numai o țărâmă de clipă, fiecare în colțul său de țară, spre cânt: „Un cânt de lumină” să se „Cutremure mormintele” și să implorăm pe Bunul D-zeu să le dăruiască odihnă eternă sufletelor celor trei martiri: Panait Istrati, colonel Niculcea și Mihail Stelescu, apoi să plecăm iar mai departe, „să călădăm un Românism nou.”

Octav. I. Goga

„ingăduite” și neingăduite, doar-dar ne vor răpune.

Acum, acești reali dușmani ai românismului, vânturătorii mincinoși ai sufletului românesc, au seornit, împotriva noastră, o nouă infamie, susținând adică, niel mai mult, niel mai puțin, că superba noastră luptă pentru trezirea poporului românesc la o viață nouă,??!

VEZI MANUSCRISUL.

Da: Pentru că voim, cu toată tăria, de a stărpi lichellamul, slugărniela, tembelismul, oblungismul abuzul și pe toți frații și pe toate surorile înconștienții poporului român, cari s'au grefat pe trupul lui, da, deaceia suntem arătați drept cini? De către toți aventurierii luptători, în aparență, dar dușmani ai românismului, în realitate, — după cum vom vedea în articolele viitoare.

Să se știe: cei cari își închipuie că jonglând cu șiftele aspirații ale unui popor, tărăndu-l numai în aventură, cultivându-l doar în stietele bestiale, fără a pune pe celălalt taler al balantii ideea fundamentală, care să conducă poporul la descătușarea lui, pînă robia „smecherismului” și din cea a „domnilor” depe tribuna politicianistă, — nu vor izbândi decât să inmultească ura poporului, împotriva tuturor.

Moravurile rele dintr'o țară nu se schimbă într'o noapte, prin câteva ușinate răsănuțoare și inutile, făptuite doar din dorul de „șogomoi”. Aceste moravuri rele se schimbă cu vremea, înec-înec, canalizându-se, perseverent, sufletul poporului, în marea lui firească: ideea de drepturile și de datorile lui!

Nu poate fi mare o revoluție, care se bizuie doar pe îndrăzneala inconștientă, a cătorva amatori de aventură, cari cheamă poporul, într'o anumită și, la o anumită răfuțală. Nu. Aceasta e aventură, fiindcă poporul chemat la „răfuțală”, nefiind pregătit pentru noua lui formă de viață, se va da prins în mâinile unor indivizi, mult mai primejdioși pentru el, decât cum sunt înșii cei ce-l otrăvesc acum. Pleavă!

S'ar întâmpla astfel, ceea ce s'a întâmplat depe urma proprietății țărănilor, când ei au fost puși în fața acestei mari reforme, fără a fi pregătiți, în prealabil.

O revoluție în adevăr mare, se înfăptuiește, și cu zi, ceas cu ceas, vreme de decenți și numai după ce pier generațiile, în sufletul cărora a germinat ideea de trezire a maselor. Ideea se desvoltă normal, în măsura în care se succed generațiile. Când ea s'a copt îndeajuns, revoluția s'a înfăptuit ea dela mine, existând o conștiință și o opinie a maselor.

Aceasta este forma de viață a Cruciații Românilor. Aceasta este chemarea noastră — în „dezacord” cu „ideea” de „revoluție” a „conducătorilor” și a „căpitanilor”, de dreapta, ai Tării Românești — satanele luptelor dintre frați, mari amatori de aventură, cari vor trebui, într'o bună zi, cu propria lor piele, să dea socoteală fructului suflet românesc, pe care-l vântură azi, din calcule meschice.

Iod

„ingăduite” și neingăduite, doar-dar ne vor răpune.

Acum, acești reali dușmani ai românismului, vânturătorii mincinoși ai sufletului românesc, au seornit, împotriva noastră, o nouă infamie, susținând adică, niel mai mult, niel mai puțin, că superba noastră luptă pentru trezirea poporului românesc la o viață nouă,??!

VEZI MANUSCRISUL.

Da: Pentru că voim, cu toată tăria, de a stărpi lichellamul, slugărniela, tembelismul, oblungismul abuzul și pe toți frații și pe toate surorile înconștienții poporului român, cari s'au grefat pe trupul lui, da, deaceia suntem arătați drept cini? De către toți aventurierii luptători, în aparență, dar dușmani ai românismului, în realitate, — după cum vom vedea în articolele viitoare.

Să se știe: cei cari își închipuie că jonglând cu șiftele aspirații ale unui popor, tărăndu-l numai în aventură, cultivându-l doar în stietele bestiale, fără a pune pe celălalt taler al balantii ideea fundamentală, care să conducă poporul la descătușarea lui, pînă robia „smecherismului” și din cea a „domnilor” depe tribuna politicianistă, — nu vor izbândi decât să inmultească ura poporului, împotriva tuturor.

Moravurile rele dintr'o țară nu se schimbă într'o noapte, prin câteva ușinate răsănuțoare și inutile, făptuite doar din dorul de „șogomoi”. Aceste moravuri rele se schimbă cu vremea, înec-înec, canalizându-se, perseverent, sufletul poporului, în marea lui firească: ideea de drepturile și de datorile lui!

Nu poate fi mare o revoluție, care se bizuie doar pe îndrăzneala inconștientă, a cătorva amatori de aventură, cari cheamă poporul, într'o anumită și, la o anumită răfuțală. Nu. Aceasta e aventură, fiindcă poporul chemat la „răfuțală”, nefiind pregătit pentru noua lui formă de viață, se va da prins în mâinile unor indivizi, mult mai primejdioși pentru el, decât cum sunt înșii cei ce-l otrăvesc acum. Pleavă!

S'ar întâmpla astfel, ceea ce s'a întâmplat depe urma proprietății țărănilor, când ei au fost puși în fața acestei mari reforme, fără a fi pregătiți, în prealabil.

O revoluție în adevăr mare, se înfăptuiește, și cu zi, ceas cu ceas, vreme de decenți și numai după ce pier generațiile, în sufletul cărora a germinat ideea de trezire a maselor. Ideea se desvoltă normal, în măsura în care se succed generațiile. Când ea s'a copt îndeajuns, revoluția s'a înfăptuit ea dela mine, existând o conștiință și o opinie a maselor.

Aceasta este forma de viață a Cruciații Românilor. Aceasta este chemarea noastră — în „dezacord” cu „ideea” de „revoluție” a „conducătorilor” și a „căpitanilor”, de dreapta, ai Tării Românești — satanele luptelor dintre frați, mari amatori de aventură, cari vor trebui, într'o bună zi, cu propria lor piele, să dea socoteală fructului suflet românesc, pe care-l vântură azi, din calcule meschice.

Iod

Naivi am fi dacă nici azi n'am înțeleg rostul asasinatelor deli teri!

Iar cuvintele amari de dulce ne care le-a roștită decele pentru Iugoslavia nu sunt spuse decât cu scopul slăbirii solidarității statelor din Mica Înțelegere.

Nu știu dacă, sârbii, își dau seama că o prietenie cu Italia cu alte cuvintecu o Zona și o Albania în spînare, este propria lor pierire. Căci tendința lui Mussolini este acapararea Mării Adriatice pentru crearea unei Mare Nostrum.

Și-apoi revizuire, Dommulo Mussolini, înseamnă război. Ori poate-ți închipui că în România sunt Abisinienii. Te înșeli.

De două mil de ani am stat oavăza la poarta Europei, întâi împotriva barbarilor hrăpăreți și-acum împotriva comunismului distrugătorii Crucii — și n'am cerut ajutorul nimănui — nici chiar al tinerei Rome care se spune că ni-i dădă...

Și azi ca și în trecut vom ști să apărăm cu ultima suflare, pe mântul care mastește încă, de sângele strămoșilor...

Ni-i drag și scump Ardealul, duce!

În el dorm marii noștri morți

Un Horia cu Cloșca și Crișan, un Avram Iancu, un Șincai și un Gh. Lazăr redeșteptătorii neamului — ne-au lăsat cu limbă de moarte să împlinim munca lor.

Am jurat pe Cruce, am pornit la luptă și-am cucerit ce-aveam de cucerit.

Prin jertfe ne-am luat, duce, pământul lăsat de tatăl nostru și-al vostru Marele Traian.

Din ce-i al nostru, duce, o brazdă nu vrem să dăm.

G. I. Grigorescu

Naivi am fi dacă nici azi n'am înțeleg rostul asasinatelor deli teri!

Iar cuvintele amari de dulce ne care le-a roștită decele pentru Iugoslavia nu sunt spuse decât cu scopul slăbirii solidarității statelor din Mica Înțelegere.

Nu știu dacă, sârbii, își dau seama că o prietenie cu Italia cu alte cuvintecu o Zona și o Albania în spînare, este propria lor pierire. Căci tendința lui Mussolini este acapararea Mării Adriatice pentru crearea unei Mare Nostrum.

Și-apoi revizuire, Dommulo Mussolini, înseamnă război. Ori poate-ți închipui că în România sunt Abisinienii. Te înșeli.

De două mil de ani am stat oavăza la poarta Europei, întâi împotriva barbarilor hrăpăreți și-acum împotriva comunismului distrugătorii Crucii — și n'am cerut ajutorul nimănui — nici chiar al tinerei Rome care se spune că ni-i dădă...

Și azi ca și în trecut vom ști să apărăm cu ultima suflare, pe mântul care mastește încă, de sângele strămoșilor...

Ni-i drag și scump Ardealul, duce!

În el dorm marii noștri morți

Un Horia cu Cloșca și Crișan, un Avram Iancu, un Șincai și un Gh. Lazăr redeșteptătorii neamului — ne-au lăsat cu limbă de moarte să împlinim munca lor.

Am jurat pe Cruce, am pornit la luptă și-am cucerit ce-aveam de cucerit.

Prin jertfe ne-am luat, duce, pământul lăsat de tatăl nostru și-al vostru Marele Traian.

Din ce-i al nostru, duce, o brazdă nu vrem să dăm.

G. I. Grigorescu

1 Ianuarie 1937

Victor Valeriu Martinescu

APARE CU POEME

CARTI-PROBLEME-IDEI

LECTURA PENTRU PANAIT ISTRATI...

Am să-ți scriu o scrisoare adevărată și tristă Panait Istrati. O scrisoare în care nu vei recunoaște, firește, nici vârsta mea, nici dorul meu de zări de ieri, nici răvna mea de odinioară.

Am să-ți scriu o scrisoare cu moarte prietene Panait Istrati...

Deschid sufletul ca pe o țărășă, acum. Larg. Toate dimineațele pământului l-ar putea supune dacă, o neștiută și mică ingenunchere nu l-ar dărui invins elipei.

Este în liniștea asta pură a lui. În liniștea asta bolnavă și adâncă, o sete de cunoaștere ce îl împingea să-și zădărească amelițele de cer răsărit și larg, năruindu-l ciudat în el însuși. Am sufletul în palme ca pe-o frunză, îl am în priviri ca pe o lacrimă, îl am în pas ca pe o chemare. Stau și parcă am toate spaimele pământului în nelămurita mea în pietrire. Stau așa și parcă stau de veacuri. Am anii risipiți în jur — funigeli, — și vârștă mi se destramă prelung cău tându-se prin amintiri... Iată, clipa e de basm și pe umerii mei, toamna se scutură ca o legendă... Fiecare frunză e un val acum și fiecare arbore e o apă ce cântă strecurându-murmur de aur bolnav prin/re malurile toamnei... Pleoapele mi sunt grele, înegurate pustii. Intre ele sfărâm areu vântat al zărilor, adunându-l în suflet, nu numai în priviri...

Sunt în plină toamnă ca într-o agonie, vânturat, umed gol...

Cu sufletul năclăit de moarte ure treptele eternității tale Panait Istrati.

Nu știu de ce îți scriu, cum îți scriu și ce vor spune mâine, când broderia asta de cerneală va fi fapt împlinit sub privirile lor, cetitorii mei. Sunt doruri care nu pot sfârși decât în moarte, așa cum sunt morți care trăiesc pentru totdeauna în doruri. Iată, poartă o tristețe, poate o justifi care...

Iată-mă, risipire trudită și oboșită de frământările a tător și atator inutile sforțări către lumină, sfătuit, — ca toată povara nimicniciei mele pe umeri, — cu umbra ta de Christos fărâmițat în fändări de eternitate și întuneric, acum...

Sânt numai blestemul înșelării mele de zări și cer larg pe care tu m'ai învățat să nu o adun în inimă și'n sânge odinioară... Îți stau mărturie și stea la căpătâi, și tu te plâng... Imi ești aproape, deși te știu vândut acelor depărtări pure și limpezi cărora ochii oamenilor nu sânt în stare să le adune apele de senin tocmăi pentru că ele nu sânt îngăduite decât sufletelor ce au știut să le caute și în scurte trece prin viața pământului... Ști departe, Panait Istrati, ești departe și bolnav de slavă... Acum și aici nu ar nu pot avea, decât cel dintâi țarm la care corabia mare țale odihniți a ancorat pentru un timp zădărnice și mic Știu, Panait Istrati, că nici una din bucuriile acestora triste ale mele nu te poate ajunge. Tu ești acolo unde fiecare suspin al altcuiva apare ca frunză arsă de focurile...

...acum dar vii — ale toamnei, acolo unde fiecare lacrimă streină și dragă devine grea mic de aur cenușiu, acolo unde totul este eternitate, — chiar și cea mai săracă și mai puțin însemnată clipă... Peste apele de întunecare ce te străbat și te culeg mă plec — salcie — și nu te aflui... Tor ce fac și tot ce gândesc mi se pare strein și depărtat de a devăr. Șovăii și mă doare șovăirea mea. Și mă doare cu atât mai mult și cu atât mai trist cu cât știu că de-a dreapta ta mea brațului tău de piatră bolnavă numai poate svăcni, iar privirile tale de flăcări ciudate nu mai pot arde. Sânt singur ca un tremur de sbor răsărit în clipa de svăcnet în care viața pare cu atât mai dragă cu cât se știe sfârșită, singur ca un cântec șoptit nimănu și întunerecului într-unul din acele ceasuri de seară în care inima se dorește înulă de mărgean în imensa și de-abia ghicita mare a tăcerii și a inserării... Sunt singur și nu mă tem, singur dar puternic, singur dar Dumnezeu...

...Va fi așa cum presimt eu acum... Anii vor cădea — stol frânt, — unul câte unul troenindu-te și aspurindu-te. Toamnă de toamnă, mai invins și mai bătrân, voi cobori din miezul acesta putred al orasului fără liniști și fără nă zuinți, aici și un ceas, sau două, sau trei, voi încremeni cu umerii vlăguși de liniște, visându-te... Peste alba orizante mă a somnului tău nesfârșit, elipele mele de strajă și ru găciune simplă, vor picura rugină... Nu numai buzele Doam nei tale, — albă și suavă dimineață, înourată vremelnic de destin, — te vor șopti aici, ei și umila mea plecare de genunchi... Pentru ea, acum nu mai târziu, acum nu mâine, toată rugăciunea asta să se ridice dincolo de mărturisiri și tăine, și, biruind asprele vămi ale seninului, — țintule cu stele între miriștile de slavă ale văzduhului, — să-ți co boare pe discul frânt și alb al frunței și'n ciobul de cer al sufletului plin de lună, ca un vag dar plin de melodie susur de vicară...

Ion Aurel Manolescu

MARGINALE

IONEL TEODOREANU: Arca lui Noe. Cum să primesc în suflet, cum să judec, cum să jefuesc, seninul acestei cărți! Căci este atât de odihnoare fiecare carte a domnului Teodoreanu... Sunt atât de limpezi paginile acestui mare lăutar al cuvântului românesc, încât, uite, nu găsesc acum fraza ce să poată mărturisii așa cum eu vreau, toată prețuirea mea...

Domnul Teodoreanu e un popas aparte în literatura românească. Domnul Teodoreanu e un scriitor ulei și rar, unul dintre acei scriitori cărora Dumnezeu, nu orgoliul, le pune condeiul în mână... Fiecare carte a domnului Ionel Teodoreanu este o vacanță, o odihnă o grație. Nici o stridentă în scrisul domniei sale, nici una, chiar dacă fațetele sau întâmplările subiectului fură surăul lectorului înlocuindu-l cu tristetea grămăseli... În literatură domnului Ionel Teodoreanu lacrimile sunt roșii întodeauna — nu lut. Vedeti, acesta este un merit căruia noi nu îi cu noastem și nici nu îl bănuim răsplătit.

Nu voi scrii de aceea nimic altceva despre Arca lui Noe Trinitim însă, curiozitatea lectorului la ultimul roman al domnului Ionel Teodoreanu, cu laudă și entuziasm. E o carte prezentă și vie, care încăntă și învață. Pofștiți deci, vă rog, în Arca lui Noe.

E o carte prezentă, până la obsesie, în inima ceasului trist de viață de acum...

HERMAN WENDEL: Davton. A apărut la Cugăteara de curând, și a apărut frumos și instructiv. Viața lui Danton romanțată la olaltă cu veacul lui, privită peste umărul zilelor noastre de o peniță scaldată în apa vie a talentului adevărat. O carte care, după câte ne amintim, a pătruns cu scandal în vitrinele librăriilor franceze. O carte chinată, obsesivă de reală și tristă.

Dintre paginile ei se ridică un Danton nou. Un vizionar, un predestinat, un iluminat, un căutător. Dela leagăn la ghilotină, ginerele acesta ai mării revoluții franceze e același: un revoluționar invins de propria lui biruință... Să mai spunem că nu știm cum să plătim truda editurii Cugăteara? Cred că ar fi zadarnic... Domnul Georgescu-Delafraș merită cea mai sinceră reverență pe care condeiul nostru e în stare să i-o închine acum. Pune doat atâta cinste și atâta românească dragoste în tăcuta sa trudă...

DOMNUL Mihail Sadoveanu cel mai pur prețen al doilea: centelor noastre, domnul Mihail Sadoveanu cântărețul Si retului și al tururilor „țărilor de dincolo de neagră”. Moș Mihail Sadoveanu gospodarul Vișoarelor prin care au trecut vi sănd atâtea copilării, apare, zilele acestea, cu o carte nouă: Cazul Eugenitiei Costea, va fi un roman trist. O carte umbrită. O carte bună pentru iarna care ne va vromul peste puțin timp, o carte pe care frumos și fi s'o citim, în genunchi, la gura sobei...

Să mulțumim editurii Naționala Clornei și să așteptăm cartea... Până atunci, adică până peste câteva zile numai, des-

chideți oricare altă călătorie lirică a lui Mihail Sadoveanu. Așa, îneditul care acum sărută țiparul ne va poposi mai adânc în suflet, și astfel duolia Eugenitiei Costea ne va fi o tovarășă mai rumenă și mai caldă decât oricare alta, pentru iarna care stă să înceapă cetm...

F. KORMENDI: Aventura la Budapesta, roman. Cartea lui Kormendi este prezenta însăși a vieții noastre de toate zilele. Așa scrie, învățând românește cartea și în prefața ei, prietenul nostru Petru Manoliu. Dar, să ne întrebăm mai întâi dacă este adevărat, dacă poate fi adevărat lucrul acesta. Căci, ce este oare „Aventura la Budapesta”? O întâmplare, o întâmplare ce nu depășește viața din mijlocul căreia s'a ridicat fulgerând...

Este o întâmplare, o prezență? Firește că da... Este prezența tristă a propriei noastre amăgiri... De aceea și ca o consecință logică a acestei tristeți mărturisite, cartea lui Kormendi este însăși viața noastră a tuturor. Drumurile ei, toate drumurile ei se încrucșează într'un destin care, nelind al nimănu este al tuturor... Kormendi răstoarnă destinele eroilor lui, ca pe niște zaruri... Kormendi trisează genul, jucându-se cu el, giu-mind. Kormendi e cel mai din vi cabotin pe care l-am întâlnit în literatura ultimilor trei ani... Geniul lui, stă tocmăi în faptul că, Kormendi nu cunoaște zări și limite sufletesti. El fură sufletul cetitorului, nu îl cerșete. Coboară în el, nu urcă...

Prin alianță, Kormendi se înrudește cu Erich Maria Remarque. Prin geniu însă, sunt străini unul de altul. Autorul „Aventurii la Budapesta” cunoaște plecurile mult mai fine decât cel al „Frontului de Vest”. De aceea, bucuria cu care este primit și la noi românii lui Kormendi, e cea mai frumoasă răsplătită fiind totuși în același timp și o făgăduință... Să mulțumim, cu tot respectul lui — care girează și autoritate și competență vizita ce ne-o face romanul lui Kormendi, — și să-i mulțumim cu atât mai mult, cu cât, înțelegând golgota pe care o urcă acum sufletele României Mari, și-a intitulat frumos și adecuat tălmăcirea sa: Generație jertfă...

CICERONE TEODORESCU: CLESTAR. Inchid cartea în urma lecturii. O am în mâini, o știu grea de cer și versăvârât, și gândesc că, totuși, ea nu va însemna niciodată o biruință umedă de lună. Striviți, trandafirii poemelor vor adormi uitând că le-a fost dat să cunoască odată, într-o toamnă românească de nepăsătoare, primăvara apariției și a dorului de lumină pură... Știu că România lui 1936 nu se poate desface de sub călcăitul atâtor și atâtor încercări, pentru a urca împede, către văzduhul de cleștar și ape de argint al versului adevărat... Căci adevărul trist este acesta: orice carte de versuri ce apare acum, din chiar ziua apariției devine amintire...

Totuși, mănunchiul cu flori de cuvinte, pe care atât de fe-

ricit ni-l dăruiește astăzi domnul Cicrone Teodorescu, mărturisește și o bucurie: bucuria întâlnirii cu un poet îndrăgostit de poezia adevărată și pură...

Intâlnesc într-o antologie cu vers românece o poezie: Interior, semnata de domnișoara Otilia Cazimir. Din această poezie culeg, cu na în întâmplare, două versuri. Iată-le: „Se uită toamna în odăe Și bate 'n geam cu degete de ploacă...”

Versurile astea, la lectură, mi-au adus pe buze — inofensiv dar ostentativ, — o romanță a domnului Ion Minulescu. O romanță care se cheamă, dacă nu mă înșel, și sunt sigur că nu mă înșel: Cu toamna în odăe. Din această romanță a domnului Minulescu, gândul adună, la rândul lui, patru stihuri. Iată-le:

„Mi-a bătut azi noapte toamna 'n geam
„Și la fel ca 'n fiecare an
„M'a rugat s'o las să intre în odăe...”

Singura deosebire între toamna domnișoarei Cazimir și cea a domnului Minulescu, este că aceea a domnișoarei „se uită în odăe” pe când cealaltă, a domnului Minulescu, mai îndrăznește, intră...

Mă rog: care pe care?
Așa, ca să fim lămuriiți, nu de altceva...

N. CREVEDIA: Burneni de dragoste. Roman. Pe domnul N. Crevedia, prim-redactor la „Porunca Vremii” nu-l cunoașc. Pe scriitorul N. Crevedia, pe poetul din „Bulgării și stele”, pe prietenul Crevedia, îl am în suflet și consider drept sărbătoare ziua în care îl pot rășfăla, pentru singurătatea mea, cărțile de atâtea ori cetite... Iată de ce mi-e dragă vesele pe care o mărturisește în programul ei pentru sezonul literar în curs, editura Cugăteara. Domnul N. Crevedia va apare cu un roman nou. Știm că, la apariție, cartea asta cu dragoste va însemna o biruință o biruință nefăgăduită nimănui altcuiva, decât scriitorului N. Crevedia...

„CAND erășmărița e vădană”, așa se intitulază o mai veche culegere de poezii a domnului N. Gherculescu. Am întâlnit în ea dragoste multă pentru cuvântul curat și un vers simplu, înrudit uneori cu Cosbuc, alteori cu Eminescu chiar, dar odihnit... Oăhmitor și reconfortant.

Este acesta un merit și — dacă vreți, — o distincție...

CETIȚI „Raza literară” E o revistă tânără și grea de înzestrări adevărate. Apare frumos și la capătul fiecărei săptămăni, prin munca cinstită și onestă a celor doi redactori ai ei: domnii Ion Sabaru și Alexandru Cerbu...

CITESC un anunt rățăic unde, la periferia unei gazete verzi. Il citeșc și îl cred. „Renpare „Veritas” revistă care, cum și când... etc...” etc... Ce superb știu să scoată capul la lumină șerpii zădărniciilor! Nu-i așa?... Ba așa!...

ACORDURI DE ÎNTUNERIC

Rugina nopții, de sus, pocește Danubiul
— Bătrâna de vremuri în cursuri lăcută.
„O barcă pe valuri” s'olînă în noapte
Moartă e luna și e la răserucea —

Gândurilor mele sihasre și vechi —
Pare oboșită sau bătrâng,
Cântecul vechiu al pescarului
Se stinge în noaptea liniștită a sufletului meu.
MIRCEA PAPADOPOPOL

SCRISOARE ALBĂ

Mantia inserării coboară încet spre suflet
Răsări-va iar luna o zămbiri de silfyde:
Cu scrum în suflet și pboate pe umeri
Porni-voiu pe drum pustiu de singurătăți.

Cenușa tristeții se va lăsa — grea — pe suflet
Un sihastru va scurta zări nebănuite
Vei plânge amintind lacrimi de amintire
Ochiul depărtării va licări ca o nitare
G. ARABOLU

CRONICA MUZICALA

Săptămăna trecută a încheiat, cu o audieție strălucită, seria extraordinarelor concerte George Enescu, spun extraordinare, pentru că s'au menținut toate la un nivel constant, superior, cu mult tutror celorlalte manifestațiuni de acest gen, din ultimul timp. Am urmărit sentimentul multilateral al lui Enescu vădindu-se în activitatea lui de violonist, conducător de orchestră, compozitor, și mai presus de toate, animator neîntrerecat.

Sub bagheta lui magică, orchestra noastră medtocră a luat umeri anvergura unei orchestre internaționale, căpătând o precizie o siguranță, o înțețe de care nu se bucura până acum. Intrădevar am avut impresia că dinamicul Enescu are o putere hipnotică anu pre membrilor Filarmoniceii selecționând calitățile fiecăruia în parte, spre a prezenta publicului un tot unitar străbătut de suflet artistic.

Nu voi pomeni decât de concertele de sonate de Sămbătă seară și simfonicele de Duminică neavând loc spre a discuta celelalte audții.

Sămbătă, în fața unei săli arhitectonice, cu concursul talentatului pianist Dinu Lipatti, George Enescu a cântat o sonată de Beethoven în sol major, a alta al cărei autor era însuși Știpiti și în sfârșit cunoscuta sonată a lui Caesar Franck.

Maestrul ne-a trecut prin toată gama emoțiilor, dând fiecărei bucați o interpretare justă și în același timp unică și inimitabilă. Ce delicatețe, simplitate și eleganță în Beethoven câtă spontaneitate juvenilă în sonatina lui Lipatti, atâta nostalgie și pasiune în sonata lui Franck.

Dinu Lipatti a cântat ca un mare artist. Natura lui muzicală este deja formată, la fel și tehnica lui. Totuși i-am putea reproșa o vsoară lipsă de adăncime, datorită poate tinereții lui.

Acest tânăr element este însă un real talent, iar sonata lui, în stil românesc, combusă la 16 ani, și clasiciu a doua la premiul Enescu de acum trei ani, ne dă cea mai bună dovadă.

Concertul simfonic de Duminică dimineață a început cu uvertura Oberon, de Weber, dirijată de d. Alfrad Alecsandrescu. D-na a făcut oarecari progrese la pian, și a condus cu multă viață decât obișnuiește, uvertura. Acompanimentul orchestrei în celelalte bucăți însă, a fost slab și presărat de eternele falsuri ale cornurilor noastre.

Enescu a început concertul de Beethoven pentru vioară și orchestră, cu câteva accouturi în primele măsuri, fără nici o importanță de altfel, deoarece reușindu-și numai decât ne-a umilit și ne-a cucerit cu înalta lui stăpânire a muzicii.

Interpretarea simfoniei Eroice ne-a mișcat până la lacrimi. De mult nu o auзіsem executată cu acea grandoare și profunzime pe care numai geniul marului artist este capabil să ne-o redea.

De altfel entuziasmul publicului a atins aproape delirul. Maestrul a primit ovaiunile cu obișnuita lui modestie.

Nu la fel a procedat violonistul polonez Hubermann, care a concertat a doua zi, tot în sala Ateneului, și care primea aplauze cu forma convingere că îi sânt datorite, lucru pe care, de altfel nu-l contestăm.

Cu un sunet mult mai mare ca al lui Enescu, Bronislaw Hubermann n'are însă acea sensibilitate muzicală rafinată, ce face din Enescu unul din cei mai mari violonisti ai lumii.

Jocul lui e nervos, uneori sadicad imprudent. Sonoritatea lui însă, e impunătoare, orchestra lui chiar... De aceea Adagio-ul și Fuga din sonata No. 1 în sol minor de Bach pentru, pentru vioară solo, ne-a emoționat pe când muzicile și Valeurile lui Chopin, transpuse cu multă lipsă de gust artistic, la vioară și pian, au provocat o ușoară enervare cunoscutorilor, prin interpretarea lor exagerat dansantă, cu respirații întrerăutate.

Forțe muzical și simțit ne-a fost redată Tarantella și Nocturna lui Szymanowski.

Bronislaw Hubermann este un mare artist, pe care tinerețea noastră n'ar trebui să-i permită să-l judece, dar nu suntem noi de vină, dacă artistul polonez a avut deșansa să se producă imediat după marile noastre Enescu într'o sală parca împregnată încă de uriasa lui personalitate.

LIANA DESENI

O REAMINTIRE

La 16 Aprilie 1935 spre cântăutul cocoișor de ziua. Panait Istrati a încrucșat mâinele pe piept, a închis ochii, liniștit, senin, așa cum obișnuia să-i închină după oboșitoare nopți de veghe și de muncă. Dar, de data aceasta Panait Istrati i-a închis pentru a nu-i mai deschide niciodată. „Omul cu sufletul de aur”, așa cum îl numeau unii scriitori, omul bun, omul Panait Istrati n'avea să se mai trezească a doua zi pentru a mai schimba o privire sau o vorbă cu „Margareta”, nevastă-sa, n'avea să mai primească pe cei mai buni prieteni care veneau ca s'asculte pe cel mai încercat dintre oameni. ci, așa, în cremenit, zămbitor, a rămas o zi, două, trei... până când prietenii lui, băgeții dela Cruciața Românișmului, i-au scos scrierul pe umeri, l-au așezat pe drădinele unuiri car tras de patru boi și-a pornit, tăcut, monoton, într-o după

înțorește și vântul suflă, din neschinderitul indemn al firei sale. Povestirea la el nu este scop, ci mișunare în suflet de istorii și basme, de întâmplări ce se cheamă una pe alta. El se lăsa în voia bucuriei de-a povesti. Dintr'o istorie răsare alta istorie, dintr'un mugur alt mugur”.

Insuși Roumain Rolland când i-a citit romanul în manuscrispt al Chirei Chiralina a scris chiar în prefață:

„Toată noaptea n'am putut să dorm, eu și soră-mea, de bucurie”.

Toată puterea sa de muncă și-a pus-o în slujba de regenerare și ridicare a omului subjugat.

A scris 21 de opere care au fost traduse în 30 limbi ale pământului. Deși cărțile le-a scris într'o limbă străină, totuși subiectele sunt de pe pământul românesc, așa că. cărțile sale poartă și face cunoscut, peste mări și țări, o Românie care încă continuă să-l persecute și ignoreze și'n mormânt.

Dumitru Corbea

O REAMINTIRE

La 16 Aprilie 1935 spre cântăutul cocoișor de ziua. Panait Istrati a încrucșat mâinele pe piept, a închis ochii, liniștit, senin, așa cum obișnuia să-i închină după oboșitoare nopți de veghe și de muncă. Dar, de data aceasta Panait Istrati i-a închis pentru a nu-i mai deschide niciodată. „Omul cu sufletul de aur”, așa cum îl numeau unii scriitori, omul bun, omul Panait Istrati n'avea să se mai trezească a doua zi pentru a mai schimba o privire sau o vorbă cu „Margareta”, nevastă-sa, n'avea să mai primească pe cei mai buni prieteni care veneau ca s'asculte pe cel mai încercat dintre oameni. ci, așa, în cremenit, zămbitor, a rămas o zi, două, trei... până când prietenii lui, băgeții dela Cruciața Românișmului, i-au scos scrierul pe umeri, l-au așezat pe drădinele unuiri car tras de patru boi și-a pornit, tăcut, monoton, într-o după

amiază de primăvară cu soare căldicel și colț de iarbă, a pornit, pe străzile Capitalei, fără preoți, spre cimitirul Bellu, acolo unde liniștea dănuiește, de veacuri, ca o taină.

Poate că mulți vor coindamna pe Panait Istrati spunând numai pentru a defăima că „n'a fost creștin, a fost ateu, a fost comunist” și nu știu încă ce. Intrădevar Panait Istrati a fost comunist, dar atunci când a văzut că regimul sovietic e tiranic și exploator, a plecat trântind ușile tipând adevărul pretutindenea. Ori, aici care defăimează ar trebui să citească șaisprezece luni în Rusia Sovietică și pe urmă să vorbească. C'a fost ateu? Da! Dar să vedem dacă acest fel de-a fi a lui Panait Istrati se poate numi ateism. Mai întâiu Panait Istrati ăra formele exterioare ale creștinismului care au împins pe prietenii la jaf și lăcomie. A nu crede

în preot și spusele lui nu înseamnă că ești ateu. Panait Istrati era bun, era mărinosim, înțelegător, ajuta pe orice nenorocit și ieșea în cale, ori asta e după principiul creștin, e după învățăturile celui ce-a murit tot pentru binele omenirii, după învățăturile lui Isus Hristos care a fost — prin tot ce-a făcut — omul perfect — Dumnezeu. Deci Panait Istrati a avea ceva din Dumnezeu, era creștin, nu de paradă, ci în fundul său sufletesc.

Un om zbuçiat, nemulțumit nestatornic, vagabond din naștere — acesta a fost Panait Istrati.

S'a născut în anul 1884, în ziua de 10 August, la Baldoinești, într'un sat nu departe de Brăila. Până la vârsta de 7 ani trăiește pe lângă casa bunicii săi Anghel și Dumitru. Mamă-sa, Joița, locuia la Brăila, unde era spălătoare. Joița era o femeie frumoasă, vrednică și energetică, așa cum sunt mai toate țărăncele de pe Bărăgan. Pe Panait Istrati l-a născut din dragostea care se le-

gase între ea și un negustor grec. Noul născut a primit numele de Gherasim, nume pe care mamă-sa i-l dăduse în amintire unui alt fiu pe care îl avusese, dar murise.

După vârsta de 7 ani, Joița, îl luă pe Panaitache, așa îi zicea ea, la Brăila unde urmează cursurile primare până la vârsta de 12 ani când termină.

Acum era lber! Avea aripi. Rățacea toată ziua prin port, pe câmp, pe malul Dunării, uitând de multe ori ca eșă mai vie acasă unde îl aștepta o mamă plină de îngrijorare.

Il dojeneste când vine acasă, îl ceartă, îl amenință, el făgăduiește, își cere iertare, dar continuă aceeași viață de vagabond. Intră băiat de pravălie, ucenic, servitor. hamal în port, face, pe rând, orice meserie pentru a nu se opri nici la una. Cu chiu cu vai cam pe la vârsta de 20 ani se vede ajuns călțită de zugrăv. Mamă-sa, care dorea ca fiul ei Panaitache să fie în rând cu toa-

tă lumea, îl povățuia veșnic să se liniștească, să-și caute o fată cuminte și gospodinic pe care s'o ia de nevastă. Săraca mamă! Visa o noră, nepoți care să-i sărute mâna și să-i zică „bunicuță”.

Acestei îngrijorări, acestei neliniști sufleteste de mamă chinată Panait Istrati îi răspuncea arse de leșie...”

„Dar poți spune mata că din răutate fug de-acasă? Nu, mamă, așa e soarta mea. Și soarta e i-nimă noastră. Suntem mari sau mici, sau mediocri, prin inima noastră căreia ne supunem orbește. Ea ne duce la bine și la rău. Unde mă va duce a mea? Cine poate ști? De dimineață până seara, nu mă gândesc decât la lucruri mari, frumoase. Aș vrea să fiu de folos omenirii acesteia care suferă, din vina ei, datorită egoismului ei. Iar gândul se încurcă în propria mea mizerie...”

Dar nu moare omul de foame. Și află că în mizeria asta a mea eu sunt un nefericit decât pe jurnșmțate. Aș fi total de nefericit dacă, chiar de-aș mânca pui

Știri - fapte - evenimente

Aniversarea noastră

Cruciada împlinește azi doi ani de viață!

Doi ani de strădanii, de muncă, de suferințe, de înfăptuirii...

Doi ani, în răstimpul cărora am privit îndurerăți, cum pășeau spre vesnicie oamenii noștri dragi, propovăduitori ai unei credințe noi, apostoli aureolați prin suferință și moarte, pe cari cei ce vor veni vor ști să-i așeze la loc de cinste și dreptate.

Panași Istrati, Colonelul Nicule, Mihail Stelescu...

Nume desfălate din glia românească, purtând în suflet toată frământarea brazdelor în cari de mil de ani s'au amestecat oasele și credințele strămoșilor, nume plămădite în îndreptarul unor nădejdi în

vremuri noi, în oameni noi, cari zămislind o credință nouă vor rupe cândva zăgăzurile pământului, purtând făclia adevărului și dreptății în țara de unde vremelnic au fugit.

Știm să ne apărăm morții fiindcă între cele trei cruci cari ne străjuiesc am învățat să pătrundem cuvântul creștin, mila de aproape și dragos teza către Cel de Sus...

Muncă... Clnste... Adevăr... Dreptate, mai ales dreptate, dreptate, pentru toți, pentru cel umil și sărac, pentru cel apăsător, pentru cel ce suferă, aceasta e strălucitoarea temelie a celei mai tinere dar mai hotărâte dintre cruciade.

Trăiască Cruciada!
Emil George Caliga

Adevărul aspect al politicii Italiene

Poporul Italian organizat de genul lui Mussolini, a pornit vertiginos pe drumul înfăptuirilor

Având o armată echipată și instruită, Mussolini își permite să ia, la adăpostul ei, orice hotărâre indiferent contra cui este îndreptată, numai poporul său să aibă maximum de folos. Războiul din Abisinia îl îndreptățește să facă orice acțiune, cu condiția ca ea să fie energetică, și brutală pentru ca Europa să se găsească deodată în fața unui fapt împlinit.

Odată satisfăcut în Africa, Italia și-a fixat un nou centru de gravitate a înfăptuirilor politice: Supremația politică în Dalmația și în Bazinul Dunărean. Mussolini vrea ca Adriatică să devină o mare nostrum, iar Dunărea o artă principală, de expansiune italiană. În această tendință se lovește însă de blocul Micii Inteligeri a cărei orientare politică, nu convine politicii italiene.

Declarația dela Milano cu accentele ei categorice ne face să credem și mai mult în adevărul afirmațiilor noastre Mussolini neputând ataca direct acest organism, se face o coul revizionismului maghiar. Știind că Mica-Inteligeri s'a născut din nevoia de a se apăra contra pretențiilor bolnăvicioase ale Ungurilor, Italia pe deoparte dă dreptate revizionismului, iar pe de altă parte întinde mâna plină de curtoazie Iugo-Slaviei cu scopul vădit de a o scoate din Mica-Inteligeri.

În felul acesta Mussolini speră să ajungă la dezorientarea politică a României și a Cehoslovaciei și la neutralitatea Jugoslaviei. Acest blow odată sfârșit va da satisfacție Ungariei, care se va face desigur la umbra baionetelor italiene, având grijă însă ca cercul influenței Italiei să se mărească considerabil. Jugoslavia izolată, având în spate un vrăjmaș puternic va căpi tula ușor.

Dalmația va trece sub stă

panirea Italiei, iar Adriatică va deveni o mare nostrum.

Acum vine însă întrebarea: Dece Italia procedeză așa de repede? Cauza este Germania! În urma loviturilor teatrale pe care această țară le-a dat, Italia a înțeles că Germania și-a reînțeles vechea politică de expansiune în Orient. Acel Drang nach Osten trebuie realizat de Germania cât mai curând.

Vizetele în Balcani a diferitelor personalități politice germane ne îndreptățește să credem că Germania caută să-și facă un curent de simpatie ca, atunci când va trece la acțiune, spiritele să fie formate conform idealului ei.

Lucrez acesta îl știe Mussolini, de aceea printr-o acțiune brutală o ia înaintea Germaniei.

El care a luptat pentru desființarea sclaviei în Abisinia dă câștig de cauză unui popor care nu poate trăi fără robi. În felul acesta Ungaria este sustrasă influenței germane și e utilizată ca un instrument pentru expansiunea italiană în orient.

Cu alte cuvinte lupta care se dă pe spatele nostru — căci noi am ajuns prada de împărțit — de fapt este lupta între Italia și Germania cu toată opoziția de inteligeri dintre aceste două state.

Datoria Micii Inteligeri și a noastră în special este de a lucra fără preget la întărirea noastră militară. Să aplaudăm cât mai puțin Roma și Berlinul, și să cerem cât mai mult conducătorilor noștri înarmarea pentru ca la discursurile războinice ale neprietene să le răspundem cu milioanele de baionete perfect echipate și instruite.

Iar Mussolini și nobilul popor din Pesta să știe că actual unității noastre naționale este dictat de vocile a sute de mii de martiri sacrificiați pentru apărarea și întregirea neamului și e scris cu baioneta și cu sângele ostașului român.

St. Bujoreanu
- asistent universitar -

Cronica externă

Încercarea făcută cu balonul experimental al revizionismului, a dat gres.

Spectrul ororilor dela 1914-1918, reditat acum în Spania, care totuși, a cântărit încă greu chiar în mintile cele mai neapuse liniilor generale ale stabilității Păcii.

Germania, care aproape lunar a învățat să asistăm la înfracțiuni, adesea foarte grave, și-a spus totuși, prin pana d-lui Rosenberg, părerea categorică asupra imposibilității unui revizionism actual.

Slăbiciunea onora, bunăvoința altora, interesul terților, au ajutat-o pe ea constant să-și eșeze angajamentele, și să a-jungă iarăși, una din forțele capitale ale Păcii sau a Războiului. Tot ce au făcut însă până acum, l-au făcut în interesul Germaniei, consemnat în granițele ei, fără a ridica încă probleme, cari să îndărăjească ura între popoare.

Singura mare ofensivă a lor oficială, este ataca cel due pe toate căile și oriunde, împotriva comunismului, a internaționalismului și masoneriei.

El și-au dat seamă de un lucru cert. Si anume: ofensiva comunismului, este cu atât mai violentă, mai dărză, mai actuală și mai concentrată, cu cât în Rusia propriu zisă, ea este în declin vădit, poate chiar pe pragul falimentului. Un Stalin, este departe de un Marx, Engels, Lenin, Trozki, etc. Ei sunt pe panta unui naționalism imperialist, evident, terorist hrăpăreț și neorganizat.

Si deaceia purtătorii de cuvânt și factorii creatorii ai comunismului pur și inițial, caută să-și creeze alte patrii, de unde să radieze mai departe, concepțiile lor distrugătoare și nivelatoare, sub greutatea însă a unui tăvălug nimicitor.

Dacă astăzi, deci, Germanii

și-ar concentra sincer și exclusiv toată energia ei creatoare numai în solidarizarea tuturor forțelor vii ale lumii civilizate, împotriva disoluției și revoluției preconizate de comunism, ea ar sta în fruntea acelor cari ar merita titlul de campion al civilizației.

Articolul d-lui Rosenberg dovedește însă încă două lucruri: Mai întâi că nu există o deplină unitate de vederi între Germania și Italia, și, că prin ridicarea problemei revizioniste, Italia a crezut, greșit, că va fi pe placul Germaniei.

Iar al doilea punct esențial este că neputându-se pe planul unui revizionism actual, d-l Rosenberg în numele Germaniei a știut să apere pe minoritarii germani în acele țări, unde ei au fost sinceri și sunt buni și loiali cetățeni ai Patriei lor actuale. Exemplul cel mai evident îl avem chiar în România, unde elementul german, sașii, au fost dela untru și până chiar toemai în fața problemei revizioniste, categorici de partea patriei lor actuale.

Dacă și Japonia, oficial, a aderat la proiectul anti comunism, nu e de mirare.

Însă și Anglia fără a face o politică specifică anti comunism, totuși, pe zi ce trece vede cu ochi mai răi această mișcare.

Nodul Gordian însă se află astăzi în Spania. Cum vor decurge lucrurile acolo, dacă imixtiunea diverselor forțe nu va fi prea vădită, atunci Europa va scăpa de amenințarea unui nou război.

Deosemena dacă Franța va fi în stare, prin reprezentanții ei actuali în guvern să reziste presiunilor centrelor comuniste, își va salva mai întâi propria ei existență și prin ea și Pacea.

Constantin Caragea

Probleme minoritare

Mișcarea de regenerare a poporului german din România a primit o nouă și dureroasă lovitură. Sașii cari erau întotdeauna solidari în acțiunile micii și mari, azi, sunt împărțiți în două. Două partide germane, cu două serii de conducători, cari de cari mai idealisti și mai buni. Si unii și alții au perfectă dreptate, numai că nici unii, nici alții nu observă că au căzut victimele masoneriei care prin orice mijloace caută vrabia. Arma masoneriei este cearta și desbinarea între popoare, pentru ca pe urmă ei, masonii, să poată răzbi că numai unirea universală prin francmasonerie poate să asigure pacea și liniștea poporului.

Poporul german din România a suferit alături de alte minorități de a căror trecut avem oroare. Mișcarea de regenerare a poporului german din România a fost pornită de d-l Fritz Fabritius în 1933 când la Brașov în cadrul unei întruniri anti-revizioniste sașii germani din România au declarat că vor apăra cu sângele lor granițele țării noastre. Da, sașii au fost unica minoritate care în 1918 la Mediaș au cerut ca Ardealul să fie anexat

la România. Poporul german din Ardeal era sătul de dominația tiranică a Budapestei. Sașii au suferit ca și noi, așa că pentru ei unirea Ardealului și Banatului cu România a fost binevenită. Poporul de jos a fost multumit de administratia românească, numai anumiți conducători masoni au ținut să fie în „nota” zilei ca minoritarii să joace după cântă Budapesta.

Venirea la putere a d-lui Adolf Hitler a redemptat poporul sas din Ardeal și din 1932 a luat-o pe linia adevărului. Spaima minorităților a fost și mai mare în 1933 când sașii germani din Ardeal, minoritari doar și ei, au convocat o întrunire la Brașov și au declarat că sunt contra tendințelor revizioniste ale Budapestei și că ei sașii vor lupta alături de noi pentru apărarea frontierelor României. Aceste acte de curaj au pus pe gânduri pe minoritarii cari vor gălăgie cu orice preț. Ei ca român, sunt de părere că și germanii noștri au căzut victimele masoneriei. Sper că rândurile de mai sus vor fi înțelese de conducătorii spirituali ai sașilor, d-nii Fabritius, Bonferd, dr. Gust. Pral, ing. Carol Römer, dr. Victor Karl Isch, Schenker, Scheiner, etc., etc.

Marginale la o ideologie

M'am apropiat de om și am aderat la idee. În floarea aceea a nisipului săngerat de pașii vânturați ai lui Panași Istrati, în flacăra care s'a topit după un dram de iubire îngerească și umanitară, fără să-l găsească, în măruntăle acestui *lut carnal*, am ascultat toate rezonanțele suspiciilor lor mele de umil slovar.

Am conceput în clipa aceia existența unei transvazări de esență umano-divină. N'a măcutat să-mi explic mai departe opinia și nici s'a împărțesc. Am știut însă că o întâlnire cu conștiința mea, fusese deajuns ca să renască în sufletu-mi indisolubila credință și religione. M'am conșolat curând în tovarășia unui nou Horia. Pe acesta l-am cunoscut mult mai de aproape. Un surâs de lună și o privire de adâncime lumefieră. Pletele lui revărsate purtau în suvițe toată umbra codrilor străbuni; iar cuvântul, marea lui însușire, ningea din cetina și cimbrul doinelor și cântecilor noastre românești. Destinul însă l-a urmărit fără crutare. Cel mai nobil și cel mai curat suflet românesc, n'a putut supraviețui mai mult. Era și firesc. Într-o societate puteră, imorală și asasină, demascarea drăciciunilor de mistificări pestilențioase era o subsciere netă la jertfă și eroism.

Mihail Stelescu a făcut-o. A fost primul care a făcut-o. Deseori spunea: „drumul nostru este o Golgotă. O Golgotă a romanismului lui. Aneji încrădare în omul care vă vorbește. Dela mine veți învăța totul. Atât cât se poate cere: delat om. voi da. Voi da totul. Dela mine veți lua exemplul de muncă, de cinste și de adevăr. Dela mine veți învăța cum se poate lupta, cum se poate întâmpina și cum se poate muri pentru un ideal sfânt și înălțat. Sper că aici nu ați venit pentru mine ci pentru ideea mea. Căci ideea este veșnică și eternul suvenir ce leagă pe urmași de memoria și cultul morților”.

Așa a sfârșit Mihail Stelescu, cheltuindu-și neprecupețit până în ceasul incrimenții, toată puterea de muncă, tot sufletul și toată dragostea lui, în slujba Romanismului.

Construise o doctrină aparte adecvată energiilor tinere și posibilită de a forma adevărate caractere. Crezul lui își avea rădăcinile infpte în inima realității imediate. Niciodată n'a voit să facă din sentimentul național placard de uliță și demagogie ridicolă.

Realizarea unei adevărate societăți românești era una din mari probleme cel preocupau în deosebi, cu valorificarea latentelor de origină și virtualitate românească. Pentru aceasta își promisesse înființarea unei *academii cruciade*, în care promovarea elementelor să se facă sistematizat, pedagogic și științific. Școala aceasta care nu se știe dacă va mai fi înfăptuită de cineva în sârmana noastră țară, avea de scop să formeze: omul-caracter

emul-național, omul-moral, omul studios, dacă voiiți omul exemplar, omul-personalitate. O nouă Spartă a veacului al XX-lea, aici unde și necesitatea ceasului de față o reclamă și unde nici elementele necesare nu lipsesc.

Totul însă a rămas un simplu deziderat; căci moartea a rezolvat mai repede decât oricare altul, toată drama de înfiorătoare trăire a omului misionar.

Munca în toate domeniile și sub toate formele, prin vocație și aptitudini. Acesta era rostul *academiei cruciade*. Sufletele deci, că personalitatea este problema capitală în doctrina cruciade și factorul de creație după cult și ritmul tradițiilor. O actualizare a tot ce este sublim și pur în sângele, în tradiția și istoria unui popor. Iată de unde, marea aderență cu satul și cu viața rurală și cu toată rezistența mistică a sufletului popului. Și mă gândesc dacă prin moartea lui Mihail Stelescu, sistemul colectivismului d-lui C. Rădulescu-Matru nu va fi — în cel mai fericit caz — decât prea târziu realizat în această țară? Vor străjui cândva la răspândirea lui, în semn de venerație, busturile acelor idei și emancipatori ai poporului acestuia prea mult înșelat, prea mult nesocotit și nicodată educat și moralizat? Timpul o va spune. Cert este că la întreg sistemul filosofic al constructivismului d-lui C. Rădulescu-Matru, fondat pe două mari

principii: științific, moral și dinamic.

Acum 2-3 ani în Aula Fundației Carol cu ocazia unei conferințe, marele demurg și maestru a mărturisit cu degetul pe rană și cu un gol dureros în suflet.

„Eu am cristalizat un sistem de gândire circumscris unui domeniu filosofic aparte, pentru a fi folositor țării mele și poporului a cărui realitate o cunosc. Bătrânețea mea — căci de moartea fizică nimeni nu este scutit, și aici surădea, dar cu amărăciune justificată — așteaptă de acum tot mai nerăbdătoare, ca să se ivească omul chemat și să-l aplice”.

Și omul se ivise. Dar dintr-o realitate vie a devenit o realitate moartă. Un colț de cer și gând în amintirea multora. Mulți cari n'au adâncit existența noastră cât și cei interesați ne-au combătut și condamnat. Codece chiar destul de grele ale gândirii românești ne-au lovit din plin. Prin tre rânduri însă se putea citi reaua intenție pentru unii și curtoazia tendențioasă pentru alții. Domnii aceștia justifică un pericol iminent și degradator prin moment istoric. Sărmana istorie cât haos în se aruncă în spate. Acești mari inițiați, poate și istorici, uită că istoria nu se face numai prin sânge și dărâmare ci și prin ordine și constructivism.

Pentru triumful romanismului, orice român conștient e dator să lupte. Și credem că această conștiință se va produce cât timp a pornit dela elementul tânăr.

EMIL VORA

CRUCIADA ROMANISMULUI ROMANI

Măine, Duminică, 22 Noiembrie, Cruciada noastră împlinește doi ani de viață.

Vom sărbători sărac, după puterile noastre acest eveniment.

Festivitatea se va desfășura după următorul program.

Dimineața, la ora 10.30 va avea loc la cimitirul Bellu, o clubă religioasă la mormântul lui Mihail Stelescu. De asemenea se va oficia o slujbă religioasă și la mormântul lui Panași Istrati.

La ora 11.30 va avea loc inaugurarea sediului Cruciadei, din bulev. Pieptănari, de sub conducerea cruciadei W. Popa.

Vor vorbi Const. Caragea, Vasile Dumitrescu și O. Popa.

După amiază la 5.30 se va ține o sedință festivă la sediul central al Cruciadei Romanismului, din calea Victoriei 142.

Iau cuvântul conducătorii „Cruciadei”.

Cu acest prilej vor fi expuse, în biroul în care a lucrat, perrea, cearecaful și cartea cu care a murit, în mână, Mihail Stelescu, comandantul „Cruciadei Romanismului”.

Toți cruciații bucareșteni sunt obligați să ia parte.

Chemăm, de asemenea, pe această cale, și pe toți prietenii noștri bucareșteni.

Trăiască Cruciada!

GERMENUL - PARTEA CE MAI DOGĂTĂN VITAMINE - NEGLIATĂ ÎN MĂCINARE, ÎNSĂ MOARA MERDAN SELECȚIONAZĂ GERMENUL GRĂULUI AMUCĂNĂNȚĂ PĂINEA ÎNȚĂ PENTRU CE E (CEA MAI BUNĂ

Să mișcă Ardealul

O scrisoare primită dela un prieten din județul Mureș

Mișcarea cruciade primește zilnic zeci și sute de adevărați intelectuali, muncitori, studenți și țărani speculați de capcana politică vin alături de noi. Sunt mulți cari n'au făcut politică cari după multe ehibzuleți vin în Cruciada Romanismului fiindcă această mișcare este curată și nepătată. Suntem puțini — poate spun unii — dar cu greutate în ceace privește calitatea.

Noi nu ne putem lăuda faptele noastre, activitatea noastră românească, creștină și corectă, este martoră că noi mergem pe drumul cel drept pentru reînnoirea României de mâine, care va trebui să excludă din viața publică liche-lismul, târfismul și fustismul.

Iată o scrisoare din cele primite în ultimele zile:

Iubite prietene Gonza,

Ca răspuns la propunerea ta de a intra și eu în lupta de reînnoire a României de mâine nu pot decât să-ți răspund cu inima tristă și veselă, că de aceea viu alături de mișcarea noastră și o spun trist pentru că aproape de 20 ani de când noi suntem stăpâni în Ardeal nimeni nu s'a gândit la bunurile noastre în afară de strei ni.

Politicienii au făcut din Ardeal o colonie bună de exploatare. Iar mai nou bande com-pacte de țigani cari propaga un crez nou, crezul cuțitului

al securii și al revolverului au năpădit în Ardeal și ne-a-tacă, neucid pe frații noștri de un sânge și de o lege.

În fața popoului noi tinerii români trebuie să facem zid și să fim veseli că soarta ne-a aruncat pe umerii noștri povara de a deveni apărători ai romanismului în general. De aici din Ardeal trebuie să plece pionierii romanismului creator, cum au plecat odinioară Gh. Șincai, Samuil Micu Klein, Gh. Lazăr etc. et.

Nu prin teroare ci prin muncă, cinste și adevăr trebuie să triumfeze romanismul. A teroriza înseamnă slăbiciune, lipsă de cadre, șantaj, și furt de vieți nevinovate.

Iată câteva lucruri cari mă fac să viu alături de voi în tranșeele de adevărat război național. Ca om tânăr nu pretind nici o situație cer să fiu înscris ca și un simplu soldat. Lupta aduce gradele muncă și cinstea aduce situații jertfă da odihna sufletului plecat în lumea celor drepti.

Te rog frate Gonza, să trans-miți rândurile de mai sus camarazilor tăi de luptă și ai mei pentru viitor.

Trăiască Cruciada Romanismului și prin muncă cinste și adevăr la izbândă pentru binele și fericirea romanismului.

Tg. Mureș 10 Nov. 1936.
Inginer SUCVI ION
proprietar jud. Mureș